

Obsah

Úvod.....	9
Tematické zameranie a zdôvodnenie monografie	12
1 Začínajúci učiteľ: teoretické a výskumné náhľady.....	17
1.1 Poňatie profesie učiteľa	18
1.2 Fázy profesijnej dráhy učiteľa.....	20
1.3 Začínajúci učiteľ	23
2 Problematika disciplíny: teoretické náhľady	29
2.1 Normatívne poňatie disciplíny	32
2.2 Pedagogicko-psychologické poňatie disciplíny.....	34
2.3 Metodické poňatie disciplíny.....	38
2.4 Zhrnutie	42
3 Disciplína ako prostriedok výchovy.....	43
3.1 Disciplinácia – základné vymedzenie.....	43
3.2 Moc, mocenský vzťah, mocenské prostriedky (disciplinácia – kontrola moci).....	44
3.3 Koncept moci podľa M. Foucaulta	45
3.4 Prvky upevňujúce mocenský vzťah v triede	49
3.4.1 Systém diferenciacie.....	49
3.4.2 Typy cieľov, ktoré sledujú tí, ktorí pôsobia na konanie iných.....	50
3.4.3 Modalita prostriedkov	51
3.4.4 Formy inštitucionalizácie	51
3.4.5 Stupeň racionalizácie	52
3.5 Mocenské prostriedky využívané v spojitosti s disciplínou.....	53
3.5.1 Disciplinácia – základné vymedzenie	53
3.5.2 Bázické koncepty disciplinácie	55
3.5.2.1 Princíp rozdelenia jedincov v priestore	55
3.5.2.2 Princíp transparentnosti	57
3.5.2.3 Princíp zvládania tela	58
3.5.2.4 Dohľad.....	59
3.5.2.5 Normalizujúce sankcie	60
3.6 Zhrnutie	61
4 Výskumné šetrenie	63
4.1 Ciele realizovaného výskumného šetrenia, formulovanie predpokladov a hypotéz.....	63
4.2 Všeobecná formulácia výskumného predpokladu	64
4.3 Formulácia výskumných otázok a hypotéz.....	65
4.4 Metódy použité pri zbere dát	67
4.5 Metódy použité pri analyzovaní dát	70
4.6 Fázy výskumného šetrenia.....	71
4.7 Vymedzenie základného a výberového súboru respondentov.....	76
4.8 Konštrukcia elektronického dotazníka.....	77
4.9 Analýza dát	77
4.9.1 Prvotná analýza dát – špecifikácia výskumnej vzorky.....	77
4.9.2 Prvotná analýza dát – špecifikácia položiek z výskumného nástroja	80
4.10 Analýza dát – hlavný výskum	83
4.10.1 Parciálny cieľ 1.....	83
4.10.1.1 Normatívne poňatie disciplíny.....	84
4.10.1.2 Pedagogicko-psychologické poňatie disciplíny.....	85

4.10.1.3 Metodické poňatie disciplíny.....	89
4.10.2 Parciálny cieľ 2	89
4.10.3 Parciálny cieľ 3	91
4.10.3.1 Prvky upevňujúce mocenský vzťah – systém diferenciacie.....	91
4.10.3.2 Prvky upevňujúce mocenský vzťah – typy cieľov, ktoré sa sledujú	92
4.10.3.3 Prvky upevňujúce mocenský vzťah – modalita prostriedkov	93
4.10.3.4 Prvky upevňujúce mocenský vzťah – inštitucionalizovanie	93
4.10.3.5 Prvky upevňujúce mocenský vzťah – racionalizácia a jej stupne	94
4.10.4 Parciálny cieľ 4	95
4.10.4.1 Disciplinácia – princíp rozdelenia jedincov v priestore.....	95
4.10.4.2 Disciplinácia – princíp transparentnosti	97
4.10.4.3 Disciplinácia – princíp zvládania tela	98
4.10.4.4 Disciplinácia – formy dozoru	99
4.10.4.5 Disciplinácia – sankcionovanie	99
4.10.5 Parciálny cieľ 5	101
4.10.5.1 Činnosť učiteľa.....	101
4.10.5.2 Budovanie vzťahu	104
4.10.5.3 Odstraňovanie nedisciplinovaného správania sa	108
4.10.5.4 Pozitívne prijímanie disciplinácie žiakmi	108
4.11 Zhrnutie.....	110
Záver	113
Summary	117
Zoznam použitej literatúry	121
Zoznam obrázkov	128
Register vecný	129
Register mien	132
Prílohy	